Stuk **1151** (2006-2007) – Nr. 2

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2006-2007

21 mei 2007

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

– van de heren Luk Van Nieuwenhuysen, Karim Van Overmeire, Stefaan Sintobin, Roland Van Goethem en John Vrancken –

betreffende een doorlichting van het Agentschap voor Buitenlandse Handel door de Vlaamse administratie

VERSLAG

namens de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme uitgebracht door de heer Jan Loones

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Karim Van Overmeire.

Vaste leden:

de heren Stefaan Sintobin, Roland Van Goethem, Luk Van Nieuwenhuysen, Karim Van Overmeire, John Vrancken;

de dames Sabine Poleyn, Miet Smet, de heren Luc Van den Brande, Johan Verstreken;

de heren Gilbert Bossuyt, Jan Roegiers, mevrouw Anissa Temsamani;

de heer Marnic De Meulemeester, de dames Stern Demeulenaere, Anne Marie Hoebeke.

Plaatsvervangers:

mevrouw Agnes Bruyninckx, de heer Werner Marginet, mevrouw Marie-Rose Morel, de heer Christian Verougstraete, mevrouw Linda Vissers;

de heren Ludwig Caluwé, Stefaan De Clerck, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, de heer Koen Van den Heuvel;

de heren Bart Caron, Kurt De Loor, Jacky Maes;

de heer Louis Bril, mevrouw Patricia Ceysens, de heer Marc van den Abeelen.

Toegevoegde leden:

de heer Eloi Glorieux;

de heer Jan Loones.

Zie:
1151 (2006-2007)
– Nr. 1: Voorstel van resolutie

DAMES EN HEREN,

In de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme werd op datum van dinsdag 8 mei 2007 het voorstel van resolutie van de heren Luk Van Nieuwenhuysen, Karim Van Overmeire, Stefaan Sintobin, Roland Van Goethem en John Vrancken betreffende een doorlichting van het Agentschap voor Buitenlandse Handel door de Vlaamse administratie besproken. Het voorstel van resolutie werd meerderheid tegen minderheid verworpen.

I. INLEIDENDE UITEENZETTING DOOR DE HEER LUK VAN NIEUWENHUYSEN NAMENS DE INDIENERS VAN HET RESOLUTIEVOORSTEL

De heer *Luk Van Nieuwenhuysen* stelt bij de aanvang van zijn uiteenzetting dat er in essentie twee redenen zijn die ten grondslag liggen aan het voorliggende voorstel van resolutie. Vooreerst acht hij het principieel noodzakelijk dat het Vlaams Parlement zich zou buigen over het nut en de aanwending van overheidsubsidies van welke aard ook. Elke uitgave moet geregeld in vraag gesteld worden. Dat is het principe van de 'zero-base-budgeting'. Hij wil daarbij ook geenszins verhelen dat Vlaams Belang het een probleem vindt dat de overheid, en in het bijzonder de Vlaamse overheid, een illusie van nut voor de afstammelingen van de koning moet creëren. Dat geldt zowel voor het KINT (Koninklijk Instituut voor het Duurzaam Beheer van Natuurlijke Rijkdommen en de Bevordering van Schone Technologie), het Rode Kruis als voor het Agentschap voor Buitenlandse Handel.

De onmiddellijke aanleiding tot formulering en indiening van het voorstel van resolutie is de recente doorlichting van het KINT door de Vlaamse administratie en het Rekenhof (Verslag van het Rekenhof over de subsidiëring door het Vlaams Gewest van de vzw KINT, *Parl. St.* Vl. Parl. 2006-07, nr. 40/1). Daaruit is volgens de spreker immers ondubbelzinnig gebleken dat de instelling niet echt onmisbaar is voor de opdrachten die haar toebedeeld worden. De bevoegde minister neemt zich dienovereenkomstig dan ook voor om de subsidies in kwestie te verlagen. Over concrete bedragen moet er weliswaar nog onderhandeld worden met de directeur van het KINT. De beheersovereenkomst met de vzw laat volgens diezelfde minister echter niet toe om de subsidie helemaal te schrappen. Het is daarbij volgens de heer Van Nieuwenhuysen hoe dan ook duidelijk dat het onderzoek naar de efficiëntie niet echt tot een positief besluit heeft geleid. Vlaams Belang had dat voorspeld, en had in december van 2006 trouwens ook al een amendement bij de begroting ingediend om de subsidie aan de vzw KINT te schrappen.

Insgelijks dient Vlaams Belang ook ieder jaar opnieuw een amendement in om de subsidies aan het Agentschap voor Buitenlandse Handel (ABH) te schrappen. Van dat agentschap is prins Filip de voorzitter. Het ontvangt van het Vlaamse Gewest jaarlijks een bedrag dat stukken hoger is dan de 178.000 euro die KINT ontvangt, namelijk 1,9 miljoen euro. Dat is 62 percent van de totale gewestelijke inbreng in het agentschap. Het agentschap in kwestie is een overblijfsel van de vroegere Belgische Dienst voor de Buitenlandse Handel (BDBH). Het is opgericht op grond van een samenwerkingsakkoord dat op 24 mei 2002 werd gesloten, na de regionalisering van de buitenlandse handel.

Het Agentschap voor Buitenlandse Handel kreeg na die verdere regionalisering toch nog twee opdrachten toegekend. Ten eerste beslist het en organiseert het gezamenlijke handelszendingen op initiatief van een of meer gewesten of op vraag van de federale overheid. Tot nog toe verliepen die zendingen altijd onder voorzitterschap van prins Filip. Een tweede opdracht is het verstrekken van informatie, onderzoeksresultaten en documentatie over buitenlandse markten aan de gewestelijke diensten, onder meer het Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen en het FIT (Flanders Investment and Trade).

De heer Luk Van Nieuwenhuysen maakt er bepaald geen geheim van dat zijn fractie het nut van die gezamenlijke zendingen onder voorzitterschap van de prins ernstig in twijfel trekt. Hij wenst daar momenteel echter niet verder op in te gaan, kwestie van te vermijden dat de discussie zich daarop zou toespitsen. Dat element vormt immers niet het eigenlijke onderwerp van het voorliggende voorstel van resolutie. Het voorstel van resolutie handelt over de vraag of deze taken ook niet perfect kunnen worden uitgevoerd zonder het Agentschap voor Buitenlandse Handel.

Als de gewesten dus gezamenlijke zendingen willen organiseren, al dan niet onder het voorzitterschap van de prins, zouden ze dat ook zonder het agentschap kunnen en desgevallend onder welke voorwaarden? De spreker wijst er daarbij op dat er al gezamenlijke initiatieven, ook zendingen, zijn geweest tussen de verschillende gewesten. Eigenlijk is de facto dus al aangetoond dat een en ander perfect zonder het Agentschap voor Buitenlandse Handel kan.

Hadden de gewesten dus niet evenzeer wel de twee zendingen van 2004, de drie van 2005 en de vier van 2006 zonder het agentschap kunnen organiseren?

Zeker als men weet dat de organisatie van een economische zending door de centrale administratie de inzet van vier, maximaal vijf personen vergt en dat het meeste werk uiteindelijk ter plaatse wordt verricht door de Vlaamse economische vertegenwoordigers of de handelsattachés van de andere gewesten, vaak in samenwerking met de diplomatieke vertegenwoordigers in het buitenland. De vraag stellen is ze beantwoorden.

De andere vormen van dienstverlening die werden voorzien in het samenwerkingsakkoord zijn het verspreiden van informatie, onderzoeksresultaten en documentatie over buitenlandse markten e.d.m. ten behoeve van de gewestelijke diensten, het begeleiden van buitenlandse vips en het onderhouden van de relatie met de kamers van koophandel in het buitenland. Over het realiteitsgehalte van die elementen is niet veel bekend, aangezien het agentschap zelfs geen jaarverslag publiceert. De antwoorden op parlementaire vragen over de werking van het Agentschap voor Buitenlandse Handel leveren echter wel enige indicaties op die het ergste laten vermoeden. Uit de antwoorden op die vragen blijkt namelijk dat het agentschap er geregeld niet in slaagt om de onderzoeksresultaten en de informatie systematisch in verstaanbaar Nederlands op te stellen. Minister Moerman heeft daar een tweetal jaren geleden zelfs een brief over geschreven naar het agentschap.

De opdracht om informatie, onderzoeksresultaten en documentatie over buitenlandse markten te ontwikkelen en te verspreiden, beperkt zich blijkbaar tot het opstellen van landendossiers bij prinselijke zendingen. Dat zijn dus hoogstens een drietal nota's per jaar. In 2005 heeft het agentschap het FIT hoop en al één keer geïnformeerd over de komst van buitenlandse bezoekers. En ook het onderhouden van de relaties met de kamers van koophandel behoort niet meer tot de opdracht van het agentschap, aangezien dat gegeven is overgenomen door de gewesten.

Van het volledige initiële opdrachtenpakket rest dus in feite enkel nog de coördinatie van de prinselijke zendingen, wat dat ook moge inhouden. De vraag is dan ook of het wel verantwoord is om daarvoor een administratie met 44 personeelsleden, of 36 voltijds equivalenten, in dienst te houden. Uit de jaarlijkse rekening van het agentschap blijkt dat de personeelskosten zo'n 3,5 miljoen euro of 60 percent van de totale uitgaven opslorpen.

Daarom wordt bij wege van het voorliggende voorstel van resolutie aan de Vlaamse Regering gevraagd om het Agentschap voor Buitenlandse Handel door de Vlaamse administratie te laten doorlichten op efficiëntie en effectiviteit en na te gaan of de instelling nog enige relevantie heeft. Daarnaast lijkt een oordeel over de aanwending van de financiële middelen de spreker nuttig. Ten slotte vragen de indieners dat de minister, naar analogie met de voor de vzw KINT gevolgde werkwijze, in de commissie een toelichting geeft over de evaluatie en over de besluiten die de Vlaamse Regering eventueel uit de doorlichting trekt over het al dan niet handhaven van het samenwerkingsakkoord van 24 mei 2002.

De heer Van Nieuwenhuysen acht het voorstel van resolutie de redelijkheid zelf. Afsluitend beklemtoont hij nogmaals dat het niet de bedoeling is om een discussie te voeren over het nut van gezamenlijke zendingen, al dan niet onder leiding van de prins. De centrale vraag is hic et nunc of het Agentschap voor Buitenlandse Handel, dat jaarlijks toch een behoorlijk bedrag krijgt van Vlaanderen, op vandaag überhaupt nog enig nut heeft.

II. ALGEMENE BESPREKING

1. Tussenkomst van de heer Luc Van den Brande

De heer *Luc Van den Brande* beaamt dat het Agentschap voor Buitenlandse Handel in wezen een reliek is van de voormalige BDBH. Bij het nut van die instelling kunnen inderdaad vraagtekens worden geplaatst. Reeds naar aanleiding van de omvorming van de BDBH was de heer Van den Brande trouwens voorstander van een veel eenvoudiger oplossing dan de huidige confederale instelling. In casu zal hij veel meer heil in een centrale statistische gegevensbank die volledig ten dienste moest staan van de bevoegde instellingen van de respectieve deelgebieden, en die zou ondergebracht zijn bij de directie van de Buitenlandse Economische Politiek van de FOD Buitenlandse Zaken. Een dergelijke constructie zou ook veel meer aangesloten hebben bij de bestaande bevoegdheidsverdeling én bij de constitutionele vereisten en geplogenheden met betrekking tot de nood aan politieke dekking voor het optreden van de kroonprins. De federale minister van Buitenlandse Zaken zou in die constellatie immers politiek verantwoordelijk zijn voor de zendingen van de prins.

Die toestand ware duidelijker geweest en zou ook perfect aangesloten hebben bij de bevoegdheidsverdeling. Het voordeel is dat er een federaal minister politiek verantwoordelijk zou zijn voor de prinselijke begeleiding. De huidige situatie is, om het zacht uit te drukken, tamelijk confuus. Op termijn moet er dan ook nagedacht worden of het wel zin heeft het Agentschap voor Buitenlandse Handel in stand te houden.

Anderzijds is de heer Van den Brande insgelijks de mening toegedaan dat het voorliggende voorstel van resolutie een instrument wenst te hanteren dat niet in

proportie staat tot de voorgewende doelstelling. De indieners van dit voorstel van resolutie leggen in het beschikkende gedeelte immers een rechtstreeks verband met het KINT. Daar was de centrale vraag of de middelen adequaat besteed werden. Dat is niet hetzelfde probleem als datgene dat zich stelt met betrekking tot het Agentschap voor Buitenlandse Handel. Het probleem daar is van politieke of beleidsaard: wat is het inherente nut van het agentschap? De analogie met KINT gaat dus niet op, waardoor de vraag naar een doorlichting meteen ook haar doel voorbij schiet.

Een en ander belet overigens niet dat het een goede zaak zou zijn mocht de Vlaamse Regering, bij monde van de bevoegde minister, in deze commissie een evaluatie zou maken van het agentschap. Dat kan bij een begrotingsbespreking of op een ander moment. Het voorstel van resolutie schetst echter de context verkeerd.

Afsluitend herhaalt de heer Luc Van den Brande dat hij altijd twijfels gehad heeft over het agentschap en dat er uiteindelijk eens schoon schip gemaakt zal moeten worden. CD&V zal het voorliggende resolutievoorstel echter niet steunen. Het is beter een politiek onderzoek te voeren dan de mechanismen van subsidies te onderzoeken. Vlaams Belang dient elk jaar een amendement in om de subsidies te schrappen. Dat is een politieke keuze die niets te maken heeft met een doorlichting van het functioneren van het agentschap. De spreker herhaalt dan ook zijn voorstel om op het gepaste moment de bevoegde minister een evaluatie te laten maken.

2. Tussenkomst van de heer Jan Loones

De heer *Jan Loones* verklaart zich in een enigszins ambivalente positie te bevinden. Enerzijds appreciëert hij zeer zeker de vindingrijkheid van het voorstel van resolutie, maar anderzijds is hij ook getroffen door de ingenieusiteit van de repliek erop van de heer Van den Brande. De heer Loones wenst in deze bespreking – die men met enige zin voor realisme waarschijnlijk mag aanmerken als het (voorlopige) einde van het dossier – enkel over de inhoud te discussiëren. Hij stelt daarbij vast dat er blijkbaar een grote consensus bestaat over het feit dat het nut van het agentschap betwistbaar, zo niet zelfs onbestaande is. Hoe dan ook staat een en ander in geen enkele verhouding tot de middelen die voor het agentschap worden uitgetrokken. Zelfs de bevoegde minister is het daarmee en sourdine eens, hoewel ze zulks evidenterwijze niet officieel kan zeggen.

Die onmiskenbare vaststelling laat de heer Van den Brande toe om in alle oprechtheid te stellen dat het middel het doel voorbijschiet, aangezien het antwoord van de administratie in wezen al bekend is. Er kan immers geen twijfel over bestaan dat een doorlichting tot een vernietigend rapport zou leiden. Het is een publiek geheim dat het agentschap de resultante is van een politiek compromis dat moest leiden tot de oprichting van een verplaatsings- en waardigheidsbureau van de prins. De kwalificatie ‘reisbureau van de prins’ is niet ver bezijden de waarheid.

De beide vorige sprekers hebben dus eigenlijk gelijk, maar het zou de heer Loones behagen om zulks ook eens in een officieel rapport te kunnen lezen. Anderzijds is een en ander zo zonneklaar, dat het eigenlijk geen officieel rapport waard is. Mocht de heer Loones stemrecht gehad hebben in deze commissie, wat als toegevoegd lid niet het geval is, dan zou hij het voorstel desalniettemin goedgekeurd hebben. Ook de grote waarheden mogen al eens officieel bevestigd worden.

Aangaande een ander punt dat hier reeds werd aangehaald, verklaart de heer Loones dat hij de overtuiging toegedaan is dat niet alleen een federale minister maar ook een gewestminister politiek verantwoordelijk kan zijn voor een prinselijke zending. Als de prins dat zou willen tenminste. Zulks zou immers, zoals voormalig minister Paul Van Grembergen het uitdrukte, van de monarchie de monarchie van de federatie maken en niet langer de monarchie van het koninkrijk. Uitlatingen van de huidige voorzitter van het agentschap op een receptie als “er zal geen Vlaamse kust zijn zolang ik hier enige verantwoordelijkheid heb”, zouden dan tenminste onder de verantwoordelijkheid van een minister vallen. Bij een vorige interpellatie moest de heer Loones denken aan de periode dat de minister-president als buitenlandminister ook bevoegd was voor toerisme. Die heeft allicht ook nog wel herinneringen, onder meer aan die uitlating van de prins.

Afsluitend stelt de heer Loones dat het toch wel positief zou zijn om de Vlaamse administratie in deze toch een onderzoek te laten voeren, al ware het dan maar om datgene wat reeds algemeen bekend is en waarover eensgezindheid bestaat, toch nog in een gemotiveerd verslag te laten bevestigen.

3. Tussenkomst van mevrouw Anne Marie Hoebeke

Mevrouw *Anne Marie Hoebeke* zegt dat Open VLD de mening is toegedaan dat het voorstel van resolutie grotendeels voortkomt uit ideologische overwegingen. Daarenboven vertrekt het vanuit een verkeerde premisse.

In eerste instantie willen de indieners vanuit ideologische overwegingen een project afschieten. Een prins kan bepaalde deuren openen die anders voor

handelsmissies gesloten blijven. De resultaten van de doorlichting van de vzw KINT bewijzen dat de hier gevraagde doorlichting het doel voorbijschiet.

De heer Van Nieuwenhuysen heeft minister Moerman al verscheidene malen ondervraagd over deze aangelegenheid. De mening van Open VLD is dat Vlaanderen niet unilateraal, als een van de vier partners, dergelijke doorlichting kan doen. Om die twee redenen, namelijk de ideologische motieven en het feit dat de prins mogelijks toch een zeker nut heeft voor de bevordering van de Vlaamse handelsbetrekkingen, zal Open VLD het voorstel van resolutie niet goedkeuren.

4. Repliek van de heer Luk Van Nieuwenhuysen

De heer *Luk Van Nieuwenhuysen* meent dat mevrouw Hoebeke met haar betoog ongewild heeft aangetoond dat een gewestvorming met drie een onding is. Open VLD ziet immers niet in waarom het zou ingaan tegen de twee andere gewesten. Het is volgens mevrouw Hoebeke dus gewoon niet eens de moeite om eraan te beginnen.

De heer Van Nieuwenhuysen constateert verder dat Vlaanderen de facto blijkbaar heel goed weet hoe het met het Agentschap voor Buitenlandse Handel precies staat, maar dit desondanks opzettelijk niet geweten wenst te hebben. De heer Van den Brande zegt in essentie nog maar eens dat het parlement zich op termijn moet buigen over het voortbestaan van het agentschap. Maar ondertussen blijft het ongestoord verder bestaan en worden er aanzienlijke middelen naar verkast. De spreker herhaalt dat de betreffende dotatie veel groter is dan wat jaarlijks aan de vzw KINT wordt toegestopt. Hij zou dan ook graag weten wat de 44 personeelsleden aan nuttige arbeid verrichten in ruil voor al dat geld.

Hij ziet ook niet goed in waar hem hier het verschil zou zitten met de doorlichting van het KINT. Dat was een onderzoek naar de besteding van de middelen van de vzw KINT. De indieners van het voorliggende voorstel van resolutie vragen exact hetzelfde; een onderzoek naar de effectiviteit van de middelen die worden toevertrouwd aan het Agentschap voor Buitenlandse Handel. Hij wil daarbij overigens geenszins verhelen dat het inderdaad de bedoeling is om politieke keuzes te beïnvloeden. Het lid is ervan overtuigd dat het onderzoek zal aantonen dat de subsidie weggegooid geld is, zonder enig nut. Hij herhaalt dat hij zich daarbij niet uitspreekt over het nut of onnut van gezamenlijke zendingen, al dan niet onder begeleiding van de prins. Vlaams Belang steekt zijn mening daarover niet onder stoelen of banken, maar het voorstel van resolutie gaat daar dus duidelijk niet over.

5. Aanvullende tussenkomst van de heer Luc Van den Brande

De heer *Luc Van den Brande* stelt dat het in een democratie niet meer dan logisch is dat een minister verantwoordelijk is voor de uitlatingen en handelingen van de kroonprins. Als de kroonprins meegaat met een gewestelijke zending, kan een gewestminister verantwoordelijk zijn. Ook voor een gemeenschappelijke zending van de drie gewesten moet er echter een minister verantwoordelijk zijn.

Er waren ter zake bepaalde denksporen, maar CD&V heeft sinds 1999 niet de mogelijkheid gehad om daar inhoud en vorm aan te geven. Het is niet de eerste prioriteit, maar er moet zeker over nagedacht worden. De heer Van den Brande uit geen vrijblijvende bezwaren, hij heeft zijn oplossing geformuleerd. CD&V zal het voorstel niet goedkeuren. De commissie kan vragen stellen aan de bevoegde Vlaamse minister, mevrouw Fientje Moerman. Zij kan dan een overzicht en een evaluatie geven van de activiteiten van het agentschap. Zoals het nu voorligt, schiet het voorstel zijn doel voorbij.

6. Aanvullende tussenkomst van mevrouw Anne Marie Hoebeke

Mevrouw *Anne Marie Hoebeke* zegt dat er vier entiteiten (de drie gewesten en de federale overheid) het Agentschap voor Buitenlandse Handel hebben opgericht. Het kan dan ook niet dat één van de betrokken entiteiten op zijn eentje een doorlichting zou vragen. Bij de vzw KINT was het uitgangspunt trouwens wel degelijk helemaal anders. De zaak zou anders liggen als het voorstel anders ingekleed wordt, van alle ideologische connotaties ontdaan wordt en als ook de andere partners een doorlichting vragen.

Het voorstel gaat uit van de verkeerde premisse. De indieners hebben het over de subsidies, het personeelsbestand en de doelstellingen. Ze gaan daarenboven voorbij aan het feit dat vier entiteiten het agentschap hebben opgericht. Een unilaterale doorlichting is onmogelijk. Open VLD blijft dan ook bij zijn mening.

7. Slotrepliek van de heer Luk Van Nieuwenhuysen

De heer *Luk Van Nieuwenhuysen* blijft erbij dat wat voor de vzw KINT kon, evengoed kan voor het Agentschap voor Buitenlandse Handel. Het gaat over een onderzoek naar de effectiviteit van de middelen die door het Vlaamse Gewest ter beschikking gesteld

zijn aan het agentschap. Als repliek op het voorstel van de heer Van den Brande over het ondervragen- van de minister, verwijst de heer Van Nieuwenhuysen naar zijn interpellatie van 7 februari 2006 over een eventuele herziening of opheffing van het samenwerkingsakkoord van 24 mei 2002 betreffende de oprichting van het Agentschap voor Buitenlandse Handel. Het antwoord van minister Moerman was kort en weinigzeggend. De heer Van Nieuwenhuysen heeft het dus wel degelijk reeds langs die weg geprobeerd. Het heeft niets opgeleverd.

III. STEMMING

Ter stemming gelegd, wordt het voorstel van resolutie van de heren Luk Van Nieuwenhuysen, Karim Van Overmeire, Stefaan Sintobin, Roland Van Goethem en John Vranken, betreffende een doorlichting van het Agentschap voor Buitenlandse Handel door de Vlaamse administratie, tenslotte verworpen met zes stemmen tegen vijf.

De verslaggever, *De voorzitter,*

Jan LOONES Karim VAN OVERMEIRE